

OBRтни VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„OBRтни VESTNIK“
Izhaja mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu ter
stanje celoletno Din 40.—
polletno Din 20.—
posamezna šte. Din 2.—

Oficijelno glasilo »Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani« in »Splošne zveze
obrnih zadrug v Mariboru« ter slovenskih obrtnih društev v Sloveniji

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Beethovnova ulica 10.

Nefrankirani dopisi
se ne sprejemajo. Rokopisi se ne
vračajo. Ponatiski dovoljeni le z
navedbo vira.

Štev. pri poštni hranilnici
podružnici v Ljubljani 10.860

XI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1928.

Št. 15.

J. Zadavec:

Mojstri in vajenci pri nas in drugje.

(Nadaljevanje.)

V soglasju z obstoječimi avstrijskimi razmerami nalaga reforma učnemu mojstru, da nadzoruje vajenca glede njegovega vedenja v delavnici in izven nje, dočim nam naš obstoječi zakon versko-nravske vzgoje vajenstva predpisuje. Ako hočemo vajencu v resnici dobro, moramo pritrditi dejstvu, da je vera podlaga morali in da je na okrepitev morale polagati pri vzgoji vajenstva čimvečjo popolnost. Praksa nas uči, da se že v karakterju mladega človeka razodeva njegova bližnja bodočnost. Raztresenost in potepuštvu je omejevati, vajencu je treba dati navodila za manire, ki opravičujejo obrtniški poklic in ugled. Udejstvovanje vajenstva v društvih naj se pogojno dovoljuje le onim, ki zadostijo svojim dolžnostim napram poklicu in mojstru ter le toliko, kolikor ne gredo v škodo vajenčevega vedenja in izobrazbe. V vsakem poedinem primeru naj bi bil pristop k nepolitičnim društvom odvisen od pritrdila mojstra, zadrugnega predsednika in vajenčevega zastopnika. Ob zlorabah naj se vajencu ta bene odvzame. Vsedolje pa naj se pazljivo zasleduje koristnost, odnosno škoda njegovega udejstvovanja izven doma in delavnice.

Malo koristnega storé mojstri svojim učencem s pobratejevanjem. Take, dobri vzgoji škodljive prikazni opazamo čisto pri mlajših podeželskih mojstrih, ki jim docela primanjkuje samozavest in ponos. Jemanje učencev na plesišča in javne zabave je zlo, ki ni v skladu z nravsko vzgojo mladega človeka. Tudi pomočnikom mnogokrat manjka zadosten vpliv na vajenca. Kjer je pomočništvo v stalnih ožjih stikih z zadrugo (pomočniški zbori), so razmere navadno boljše, ker se dajo hibe posameznikov od časa do časa popraviti. Zavednost in stanovski ponos naj bi predvsem v večji meri obvladala naš mojster in pomočnik, ker le ob teh pogojih se bo uresničila prislovica, da je mladina up in nada naše boljše bodočnosti.

Posebno, rekel bi, hvalevredno važnost polaga avstrijski zakon na redni obisk obrtno-nadaljevalnih šol. Za redni obisk vajencev nosi mojster popolno odgovornost, istočasno za pravočasno prijava. Če vajenec po lastni krivdi ne doseže predpisane šolske izobrazbe ali če se ga z razlogov šolske discipline izključi, predpisuje zakon, da se učna doba do šestih mesecev podaljša in da se mu dotlej odhodno spričevalo ne izda.

Nekaj podobnega je sicer tudi pri nas v navadi, zdi pa se mi, da smo zlasti v podeželskih šolah v tem oziru preveč obzirni. Je sicer polagati ozir na psihično zmožnost vajenčeve, vendar je paziti tudi na to, da li ni kriva morda v posameznih primerih lenoba duševni nezmožnosti.

Rigorozi ranje preizkušeni, če treba z eksempli, bo vredno razmišljanja naših mojstrov, če hočejo dobro svojemu podmladku in če se zavedajo dejstva, da se ob preveliki popustljivosti do vzgojnih principov ustvarja slab vzgled drugim, ki bi lahko pokazali, da znajo nadpovprečno več.

Paralelno s socializacijo obratov se je uvedla zakonskim potom v Avstriji plača vajencem. Vajenec naj dobi po prvi tretjini prestane učne dobe plačo, bodisi v gotovini, bodisi v naravnih prispevkih, v visokosti, ki jo določi zadruga s po-

močniškim zborom ali pa industrijalna korporacija dotičnega okraja. To načelo našim malim obrtnikom, ki ob današnji gospodarski krizi ne najdejo rednega zaposlenja za vajenca, ne bo prijalo, vseeno pa je v onih redkih primerih, kjer gre za plačo, to okolnost točno navesti v učni pogodbi. Če obstoji dajatev v gotovini, je priporočati, da učni mojster gleda na uporabo denarja s strani vajenca; če je mojster vezan na naravne dajateve, naj skrbi v pravični in zadostni meri za razvoj svojega zaupanca.

Ponekod je navada, da dobe mojstri učnino. Pri nekaterih obrtjih je učnina za prvo polovico učne dobe upravičena. Ne stavljajmo pa pri določevanju učnine previsokih pogojev ter imejmo pred očmi slabo gospodarsko stanje našega kmetkega prebivalstva po načelu, da to kar-kogar boli, ne želimo drugemu.

Delovni čas za vajenstvo določa naš novi zakon. Obrtni zakon pa ne vsebuje določbe za primer obolenja vajenca med učno dobo. Čas obolenja se sicer vračunava, vendar je vredno — da ne bo s tem trpela izobrazba in vzgoja — dati zadrugam v pomislek, da se tudi v tem pogledu določi gotova maksimalna meja. Preko te naj vajenec dopolni zamujeno učno dobo.

Primerjaje določila § 101. našega obrtnega zakona z avstrijsko reformno uredbo, ki določa predčasno ukinitve učnega razmerja po krivdi vajenca, najdemo, da se ista razteguje na dva nova važna momenta, ki omogočata učnemu mojstru odpustitev vajenca: če zapusti brez dovoljenja delo in če svoje dolžnosti zanemarja, nadalje, če vajenec izda kako obratno ali strokovno tajnost ali če se vede proti svojemu učnemu mojstru nepokorno in žaljivo ter končno, če je vajenec okužen z boleznijo ali pa, če je ob izpolnitvi svoje učne obveznosti več kot tri mesece zadržan. Take odredbe je treba tudi pri nas.

Predčasna ukinitve učnega razmerja po krivdi mojstra ne določa bistvenih sprememb ter je v tem pogledu ostal § 101., odst. 2. a) do e), obrtnega zakona v veljavi.

Učno razmerje preneha tudi s smrtjo mojstra, odnosno z nezmožnostjo mojstra, ki nastane lahko vsled zakonske odredbe (ukinitve pravice do vajencev).

Zadruga naj izve vsako spremembo v učnem razmerju, nepristransko naj vpliva na rešitev sporov v območju zadrugnega razsodnega odbora in ves svoj vpliv naj polaga na to, da se ne dela ne mojstru ne vajencu nepotrebnih potov in stroškov. Z razumnim in pravičnim, pravočasnim nastopom je v marsikaterem primeru mogoče rešiti ugled mojstra in interes vajenca.

V prihodnje spregovorim h koncu o dolžnostih zadrug po dovršbi učnega razmerja.

Vplačilo šestega obroka na delnice Državne obrtne banke.

Šesti obrok vplačila na delnice Državne obrtne banke je zapadel dne 1. julija t. l. Vplačilo morajo izvršiti gg. delničarji tekom meseca julija, zadnji čas pa do 15. avgusta t. l. po poštinih položnicah, ki so jih prejeli z začasnimi delnicami. Za vsako delnico je treba vplačati 10 Din.

Ludovik Černe star.

Gospod Ludovik Černe star., obče ugleden in spoštovan zlatar v Ljubljani in član zadrug urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani, je obhajal dne 5. avgusta t. l. 70letnico rojstva. Jubilant je bil rojen dne 5. avgusta 1858. v Ljubljani in se izučil leta 1876. pri tvrdki Sparowitz v Ljubljani zlatarske obrti. Kot pomočnik je delal pri zlatarju Sparowitzu in pozneje pri Kapschu v Ljubljani 13 let, na kar je prišel dne 8. maja 1889. samostojno zlatarsko obrt v Wolfovi ulici v hiši, v kateri se nahaja še danes in ki je prišla pozneje v njegovo last. Leta 1884. je stopil v zakon, iz katerega je sledilo 13 otrok, od katerih žive še štirje. Najstarejši med temi je g. Ludovik Černe ml., eden najagilnejših odbornikov in podnačelnih zadrug.

Gospod jubilant je eden tistih redkih starih Ljubljančanov, ki se je z lastno pridnostjo in vztrajnostjo povzpел od revnega rokodelskega pomočnika do uglednega in občečislanskega obrtnika, trgovca in hišnega posestnika.

Gospod Černe je povsod znana in prikupljiva ljubljanska oseba, kremenitega značaja in izredne vztrajnosti. Znana je pa tudi njegova solidna trgovina, ki jo je skoro pred 40 leti skromno in z lastnim pičlim prihrankom pričel, vsakemu Ljubljančanu že iz mladih let, kakor tudi v ožji in širši domovini. Vseskozi pošten, priden in marljiv se je od rane mladosti pa do jeseni svojega življenja trudil za obstanek in za blagor svojih otrok. Počitka ni poznal in ga ne pozna tudi sedaj. Delo je njegova vsakdanja zabava in razvedrilo. Usoda mu je naklonila poleg srečnih dni tudi marsikatero grenko uro, zlasti ko mu je leta 1899. umrla ljubljena soproga in tekom let devetero otrok. Z jekleno vztrajnostjo je prenašal vse nezgode in ni omagal. Gospodu jubilantu, ki obhaja prihodnje leto tudi 40letnico samostojne obrti in je kljub 70 letom še vedno mladeniško čil in svež, želimo še desetletja mirnega in zadovoljnega življenja v krogu svojih otrok in številnih vnukov.

**Mojster, ali si že pregledal
kontrolno knjižico svojega vajenca?**

Učinek električnih strojev pri praznem teku.

(Elektromonterjem v zanimanje piše F. Saks.)
(Konec.)

Po teh izvajanjih o motorjih za istosmerni tok prehajamo k indukcijskim motorjem za izmenični tok. Ta vrsta motorjev sestoji iz ovojev na statorju, ki predstavljajo primarne ovoje in iz ovojev na rotorju, ki so sekundarni ovoji. Sekundarni del oddaja mehanično delo. Ako ima rotor drsalne obročke za ščetke, se more iz njega dobiti tudi električna energija. Tok se namreč uvozi v stator, pri tem se rotor drži, da se ne obrača; na ta način je možno uporabljati sekundarni tok iz rotorja. V tem primeru je motor nekak transformator.

Pri indukcijskem motorju razločujemo dvoje praznih tekov: a) električni prazni tek in b) mehanični prazni tek.

V prvem primeru priklopimo stator na omrežje, pri tem so ovoji rotorja odprti in ta stoji. V drugem primeru pa spravimo rotor potom napuščalne priprave v vrtenje. Pri kratkostičnih motorjih s kratkostično kotvo je mogoče le mehanični prazni tek. Rotor tega motorja ne kaže na zunaj, dasi ravno se vrti, nikakega toka. V obeh primerih pa imajo ovoji statorja vlogo vzbujevalca, ker povzročajo magnetizirani tok, ki proizvaja magnetni tok, potreben za elektromotorično protisilo.

Ta elektromotorična protisila pa je drugačnega značaja kot ona v motorju za istosmerni tok. Izmenični tok kroži kakor znano sedaj v eno smer, prihodnji trenutek zopet v drugo smer; menja torej smer večkrat na sekundo. Popolno menjanje toka od ničle preko pozitivnega viška čez ničlo preko negativnega viška zopet do ničle, znana krivulja sinusove črte, tvori eno perijodo.

Najčiste se proizvaja trofazni tok v evropskih elektrarnah s 50 perijodami na sekundo. Radi menjanja nasičevalnega toka se tudi vzbujevalni tok (magnetične silnice) vedno menja. Potrebno nam je doznati pojem samoindukcije. To vam skušam nastopno razjasniti. Ako se v ovajih tuljave električni tok pojavi, pojači, prekine ali oslabi, nastane v istih ali sosednjih ovajih posebni tok, katerega smer je po Lenzovem zakonu vedno nasprotna smeri vzbujevalnega toka; ako se tok pojavi, pojači, nasprotuje samoinduksijski tok temu; ako se prekine, oslabi, hoče samoinduksijski tok prejšnje stanje nadaljevati.

Obrtno zborovanje v Ormožu.

Sila razmer in važna obrtno-politična in gospodarska vprašanja so znova dvignila našega obrtnika, da ponovno iznese svoje življensko važne in za svoj obstoj nujne zahteve.

Zavedajoč se svoje važne naloge, je v nedeljo 5. t. m. sklicalo Obrtno in trgovsko društvo v Ormožu obrtno zborovanje za svoje člane in obrtnike svojega okraja. Obširen in prijazen vrt tovariša F. Horvata je bil polno zaseden po naših zavednih obrtnikih in trgovcih.

V pozdravnem nagovoru je predsednik g. Rado Pollak omenjal, da naša prva interesna zastopnica gospodarskega življa v Sloveniji — Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani — ni smatrala za potrebno, kljub ponovnim prošnjam, poslati na zborovanje svojega zastopnika, ki naj bi čul naše zahteve.

Obširno in izčrpno poročilo o obrtniški organizaciji je podal načelnik Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani g. Josip Rebeck. Njegove bodrilne in stvarne besede so nas znova navdale s pogumom in vzbudile zavest, da je le v solidarnosti in samozavesti naš napredek in naša bodočnost.

O davčnem problemu je nazorno poročal naš občepriljubljeni in neumorni obrtniški borec gosp. Jakob Zadravec. K njegovemu referatu je bila soglasno sprejeta spodaj objavljena resolucija; izvajanja so pa izzvenela v vseobčo zahvalo in priznanje možu, ki se s toliko nesebičnostjo in požrtvovalnostjo ogreva baš za težnje malega obrtnika.

Prav tako so bila z navdušenjem sprejeta izvajanja oblastnega poslanca g. Lovra Petrovarja. Na predlog g. Pollaka so zborovalci soglasno sprejeli sledečo

resolucijo:

Na shodu obrtništva ormoškega in ljubljanskega okraja zbrani prosijo, opirajoč se na dejstvo, da smatrajo Zbornico TOI za svojo najvišjo interesno zastopnico, naj ista brez ozira na strankarsko ozračje v državi v 12. uri zavzame svoj veto

zoper obstoječe bojkotno gibanje, naperjeno proti obrtništvu, ki ne pripada slučajno beograjski politični mentaliteti,

za revizijo davčnega zakona, zlasti pa proti krivicam, naperjenim proti obrtništvu z uvedbo davka na obrt, nadalje da stori vse potrebno za oprostitve hiš obrtnikov, enako kot to koncesijo uživajo kmetje na deželi, in končno za odpravo davka na poslovni promet, ki je v obstoječih razmerah v nebo vprijoča krivica.

H koncu priporočamo, da se zbornica izogiba strankarstvu in naj namesto s podžiganjem razpoloženja skuša s pravičnim in stvarnim delom pospeševati interese obrtništva s tem, da išče priliko udejstvovanja vsem in vsakomur, ki za naše stvari dobro, čisto in pošteno misli in dela.

Po zborovanju se je razvila prijetna zabava, ki je prinesla prirediteljem v moralnem in materijelnem oziru lep uspeh.

Obrtno zborovanje v Šoštanju.

Dne 22. julija t. l. se je vršil zlet Obrtnega društva v Celju v Šoštanju. Zlet je nadvse pričakovano lepo uspel. Dopoldne so si ogledali izletniki razna podjetja, ob pol 14. pa se je vršilo dobro obiskano zborovanje.

Po pozdravu našega agilnega tovariša g. Jakoba Volk a iz Šoštanja, je prevzel predsedstvo shoda starosta g. Ivan Rebeck, ki je v daljšem govoru očrtal potrebo obrtniške organizacije.

Gosp. Jakob Volk je podal nato jako lepo zasnovan referat, katerega bomo v eni izmed prihodnjih števil objavili.

Končno se je sprejela na podlagi referata gosp. Volk a soglasno sledeča

resolucija:

1.) «Naša zahteva je, da se izenačijo direktni davki za vso državo, odpravi nadvse krivični prometni davek in razne takse, ker poleg vseh drugih davkov navijajo ceno živilskim in drugim potrebščinam.

2.) Da se omogoči, da se oddajo naši industriji in obrtništvu državne dobave vseh vrst ter prepreči nabava v drugih državah. Neupravičeni očitke, da bi ne izvršili svojih obveznosti, ne drži, ker bi se opirali na naše združništvo.

3.) Da se čimprej uveljavi novi obrtni red, s katerim se imajo uravnati smernice obsega posameznih obrtnih pravic in prodaja rokodelskih izdelkov po trgovcih. Vnesti je stroge določbe glede sušmarstva, obrtnega šolstva, kakor tudi določbe za obrtno sodišče, kakor velja to za borzna sodišča. Prilagoditi je tudi druge zakone, ki imajo svoje korenine v obrtnem redu. Zadrugam je treba dati več pravic in avtonomije. Za izvedbo je treba pritegniti k sodelovanju vse strokovne organizacije.

4.) Naša zahteva je obvezna socialna oskrba vseh slojev, ki se preživljajo z delom svojih rok ali z duševnim delom vseh vrst in niso oskrbljeni, naj so to samostojni pridobitniki ali pa uslužbenci, ki se ne morejo izkazati, da imajo vsaj 25.000 Din letnih čistih dohodkov, ali pa da jim njihovo posestvo ne nudi dovoljno oskrbe. V to oskrbo je pritegniti tudi vse male posestnike, najemnike, viničarje in druge ter njih uslužbenice. Zakon in pravila je treba temu prilagoditi.

Socialna oskrba naj obsega vse panoge zavarovanja za obolelost, nezgode, starostno oskrbo, za onemoglost, brezposelnost kvalificiranega delavstva ter posredovanje za delo.

Zavarovanje pa naj ne nudi poleg zdravljenja zavarovanca in svojcev več kot je zavarovanec sam pridobil in da plačuje prispevke.

Hranarina se ima plačati v celotnem dnevnem zaslužku, odpasti pa morajo vse druge dajatve, izvzemši potrebnih pretež za invalide in pri težkih tudi postrežbo.

Zavarovanje se mora poenostaviti, uprava poceniti.

Poslovalnicam se mora dati večja avtonomija in krajevne odbore. K sodelovanju je pritegniti vsa oblastva in organizacije. Država, oblastni odbori in občine so dolžni, da za to oskrbo sodelujejo in podpirajo s svojimi sredstvi, ker s tem razbremenijo svojih obveznosti za sedaj neoskrbljeno ljudstvo.

5.) Zbor se izreka proti uredbi enotnega zapiranja malih rokodelskih obratov in delavnic, ker bi to pomenilo škodo splošnosti, za nas pa bi pomenilo omejitve svobode. Za sebe zahtevamo prosti delovni čas, nečemo pa s tem kratiti 8urni delovni čas našega delavstva, če ga hoče izvajati, saj nadurno delo tudi že sedaj plačujemo.

Iz organizacij.

Predavanje o davkih. Obrtno društvo v Zagorju ob Savi je priredilo dne 16. julija popoldne v občinski posvetovalnici predavanje o davkih s posebnim oziranjem na zakonite spremembe, ki so nastale z uveljavljanjem novega davčnega zakona. Predaval je tajnik Zveze obrtnih zadrug I. Kaiser, ki je obširno razpravljal o posameznih davkih in težkočah, ki so s finančnim vprašanjem naše države v zvezi. Predavanje je uspelo v popolno zadovoljnost poslušalcev. Obrtno društvo bo priredilo še več drugih, za obrtništvo koristnih predavanj.

Občni zbor Kolektivne zadruge obrtnikov v Sevnici. V nedeljo dne 15. julija t. l. se je vršil v Rajhenburgu občni zbor Kolektivne zadruge obrtnikov, ki ima svoj sedež v Sevnici. Udeležilo se ga je 56 zadrugnih članov, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani pa nje tajnik I. Kaiser. Občni zbor je otvoril in vodil zadrugni načelnik g. F. Stopar, ki je po otvoritvenem nagovoru odredil takoj volitve. Volitev načelnika in njegovega namestnika se je izvršila po glasovnicah. Pri ponovnem glasovanju je dobil dosedanjí načelnik g. Stopar 29 glasov, g. Flek iz Sevnice pa 27. Izvoljen za načelnika je bil torej g. Stopar, za njegovega namestnika pa s 54 glasovi g. Agrež iz Rajhenburga. V odbor so bili izvoljeni gg.: Flek, Rau, Spanžl, Šerbec, Lipošek in Šmuk ml. Za namestnike pa gg.: Pustinek, Kragl in Abram. Za tajnika g. Arnshek in za blagajnika g. Slatner. Za predsednika preizkuševalne komisije je bil izvoljen g. Rau, za namestnika pa g. Schöner. Pri «Slučajnostih» se je razvila obširna debata o zadrugnem delovanju, na kar je načelnik zaključil zborovanje.

Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev za ljubljansko oblast v Ljubljani toplo priporoča svojim članom novoizšlo knjigo: «Priročnik o poznavanju i izpitivanju zlata, srebra i platine». Knjiga je pisana v hrvatskem jeziku, je lahko razumljiva, obsega 103 strani in 50 slik. Knjigo je priredil Aleksa Gjebić, inšpektor kontrole mer in dragocenih kovin ter stane 50 Din brez poštne. Ta knjiga je posebno priporočljiva za zlatarje in urarje, pa tudi eventualno za druge stroke naših obrtov. Vsebuje natančen in obširen opis kovin, kislin, kemikalij, čiščenja zlata, srebra in platine, o legiranju, pregledovanju, o talenju in razločevanju teh kovin, o punciranju itd. Popisovanje pojasnjuje številne slike in tabele. Tudi za pomočnike in vajence je knjiga zelo priporočljiva, da se spoznajo s teorijo svojega obrta, služila pa bo tudi za teoretično podlago pri preizkušnjah. — Naročila sprejema zadrugno načelstvo.

Poročilo o rednem občnem zboru Zadruge brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani.
(Konec.)

Zatem se preide na četrto točko dnevnega reda. Blagajniško poročilo, ki ga je podal tov. načelnik, izkazuje za leto 1927. 42.996 Din 65 p dohodkov iz raznih naslovov. Izdatki so znašali za razne upravne stroške ter vloge v Mestno hranilnico 42.648 Din 16 p, tako da je znašal saldo koncem leta 1927. Din 348'49. Zadrugno premoženje je znašalo koncem leta 1927. Din 27.678'43. Od tega se nahaja v Mestni hranilnici v gotovini naloženih Din 21.099'60, ostali znesek pa se nahaja v dobroimetju pri poštni hranilnici, v terjatvah nekaterih članov in v vrednosti inventarja. Načelnik omenja težkoče, ki jih je imel z urejevanjem blagajniških knjig po prevzetju, ki so bile v največjem neredu in jih je šele strokovnjak po večtedenskem delu mogel urediti. Člani prejšnjega odbora, zlasti tov. Pliverič in Dolenc, živo ugovarjajo poraznemu poročilu blagajnika, češ, da njih ne zadene nikaka krivda ter da so oni delali vedno pošteno. Nato je bilo blagajniško poročilo soglasno sprejeto.

Peta točka dnevnega reda. V imenu revizorjev poroča tov. Franchetti, ki ugotavlja, da so sedaj blagajniške knjige v popolnem redu, naravnost vzorno vpeljene po trgovskem sistemu. Zato predlaga sedanjemu blagajniku kakor tudi celokupnemu odboru absolutorij. To poročilo je bilo z odobravanjem soglasno sprejeto.

Šesta točka dnevnega reda. Tov. načelnik Dorčec predloži članstvu proračun za leto 1928., ki naj bi znašal iz raznih naslovov 26.150 Din 56 p dohodkov in 26.150 Din 56 p izdatkov. Zaradi tega bi zadrugna doklada bila nižana po novem proračunu za 20 Din, to je od 70 Din na 50 Din letno. Novi proračun prinaša zadrugi znižanje doklad in štedenje, tako da se je letošnji proračun zmanjšal od 42.996 Din 65 p za celih 16.846 Din 09 p. Tov. Fran-

chetti predlaga, ker je že iz samega proračuna razvidno vzorno varčevanje, da se proračun v celoti sprejme. Tov. Šinkovec ugovarja, češ, da je ta proračun previsok. Predlaga proračun, ki ga je izdelal del opozicije, ki črta vse honorarje in znižuje združno doklado celo na 25 Din letno. Tov. načelnik stvarno pojasnjuje zborovalcem, da je proračun, ki ga predlaga tov. Šinkovec, nesprejemljiv, ker bi s sprejetjem tega proračuna nastal pogin zadruge. Omenja pa samo v ilustracijo, da je našel v blagajniški knjigi proračun za leto 1928., katerega je izdelal tov. Šinkovec in ga nameraval predložiti v odobritev na rednem občnem zboru, da ni prišlo do krize, t. j. do izrednega občnega zbora. Najbrž pomotoma ni bil ta proračun že poprej uničen in je na ta način zapadel v mojo posest. Ta proračun predvideva v celoti 41.560 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov. Umevno je torej samo ob sebi, da prejšnji odbor ne bi popolnoma nič zmanjšal združne doklade. Predloženi proračun tov. Šinkovca smatram za neresnost, kakršne menda naša zadruška še ni doživela.

Načelnik zaključuje s tem debato o proračunu in daje predlog tov. Franchettija kot prvega na glasovanje. Predlog je bil z večino glasov sprejet in s tem tudi po načelniku tov. Dorčecu predloženi proračun za leto 1928.

Nato se preide na sedmo točko dnevnega reda. Tov. načelnik predlaga po že sprejetem proračunu združne doklade 50 Din letno za člana, dočim tovariš Šinkovec stavi drugi predlog, t. j. 25 Din letno za člana, na kar je po precej burni debati v splošnem bil sprejet predlog tov. načelnika in je združna doklada določena za poslovno leto 1928. na 50 Din.

Osmo točka dnevnega reda. Tov. Ferkula predlaga, naj se v primeru smrti vsakega člana objavi parte v dnevnem časopisu na račun zadruge. Po splošni razložitvi načelnika se ta predlog ne sprejme, pač pa se sklone, da bo takšne parte zadruška objavila samo za svoje vodilne može, odbornike itd. Na predlog tov. Franchettija se sklone, naj se za drugo predplača za dunajske strokovne liste «Friser-Zeitung» in «Frisier-Kunst». Ker se nihče več ne prijavi k besedi, poziva načelnik vse navzoče, naj podpirajo težnje novega odbora, se zahvaljuje vsem za obilno udeležbo in zaključuje ob pol 18. uri občni zbor.

Razno.

Naredba o odpiranju in zapiranju obratovališč v splošnem ni zadovoljila obrtništva. Zato bo Zveza obrtnih zadrug v Ljubljani podvzela potrebne korake za revizijo te naredbe.

Zadruška krojačev in krojačic za sodna okraja Ribnico in Velike Lašče sporoča tovarišem obrtnikom, da je dne 18. julija t. l. preminul njen ustanovitelj in častni član g. Franc Škrabec, krojaški mojster v Ribnici. Pogreba, ki se je vršil 20. julija, se je udeležil celoten odbor in mnogo članstva. Zadruška mu je položila na grob v znak hvalečnosti za njegovo požrtvovalno delovanje lep venec.

Prevoz vzorčnih kovčegov trgovcev in trgovskih potnikov kot potniška prtljaga. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo je prejela od Generalne direkcije državnih železnic v Beogradu naslednje obvestilo: Železniška tarifa predvideva v § 30., I. del, pod II. b, da je za potniško prtljago smatrati tudi vzorce, ki jih nosijo s seboj v trgovske svrhe trgovski potniki in pri katerih je že po načinu zavoja razvidno, da so samo blagovni vzorci. Medtem se je pa ugotovilo več primerov, da se je oddajalo železnici v odpravo kot vzorce tudi blago za prodajo, da se je na ta način izognilo plačevanju prevoznine za ekspresne pošiljke. Da bi se v bodoče onemogočile zlorabe, je direkcija določila, da je od 1. septembra 1928. pri prejemu pošiljk kot vzorce zahtevati od pošiljatelja, da pokaže legitimacijo, ki naj vsebuje: 1.) sliko trgovskega potnika, 2.) njegovo ime in priimek, 3.) ime in sedež firme, 4.) podpis trgovskega potnika, 5.) žig in podpis tvrdke in 6.) žig in podpis zbornice za trgovino, obrt in industrijo. Generalna direkcija železnic je o tem že obvestila vse železniške postaje.

Nov pravilnik o drogerijah. Po informacijah Zbornice za trgovino, obrt in industrijo je ministrstvo trgovine in industrije z dopisom št. 15.359 z dne 10. t. m. sporočilo, da se pravilnik o drogerijah, objavljen v «Službenih Novinah» dne 19. junija 1928., nanaša samo na področje Srbije in Črne gore, ker je izdan na podlagi zakonskih določil, ki veljajo samo v imenovanih pokrajinah.

Tovariš!

Ali si že nakazal naročnino za „Obrtni Vestnik“?

Kolkovanje računov in njihovo saldiranje. Generalna direkcija davkov je z razpisom z dne 26. marca 1928, št. 39.531, na podrejena oblastva izdala glede kolkovanja računov naslednje pojasnilo: 1.) Računi, ki se predlagajo državnim in samoupravnim blagajnam ali blagajnam onih naprav, ki so v upravi države, če se potrjuje na njih prejem vsote, označene v računu, a se ne prilaga posebna pobotnica o prejemu te vsote, so zavezani taksi po tarifni postavki 33. (1/2 % od vsote) in taksi po tarifni postavki 34. (računski kolek). 2.) Računi, ki jih izdajajo trgovci in obrtniki o terjatvah, katere izvirajo iz njih posla, drug drugemu ali drugim osebam, ne glede na to, ali se v njih potrjuje izplačilo ali ne in ali so jih izdajatelji podpisali ali ne, so zavezani samo taksi po tarifni postavki 34. (računski kolek). 3.) Ako se na računih ali drugih listinah, naj se od izdajatelja označuje že kakorkoli, potrjuje prejem plačila dolžne vsote v obrokih, se mora vsako potrjeno plačilo v obrokih kolkovati s takso po tarifni postavki 33. (1/2 %). 4.) Radi olajšanja v manipulaciji ob navedenem načinu odplačil za blago, kupljeno na obroke, je dovoljeno, da se te vrste računov z obročnimi odplačili kolkujejo ob izdavanju s 1/2 % no takso za ves računski znesek, da tako ni treba kolkovati vsako posamezno potrjeno plačilo obrokov.

X. zagrebški zbor. V Zagrebu se vršijo intenzivne priprave za letošnji mednarodni splošni vzorčni semenj, ki se vrši od 25. avgusta do 3. septembra t. l. V okviru velesejma se priredi mnogo zanimivih razstav in atrakcij, ki bodo letos privabile brez dvoma mnogo posetnikov in kupcev iz naših pokrajin pa tudi iz inozemstva. Tako se bo vršila od 25. avgusta do 10. septembra v posebnih prostorih «Razstava narodnih del» (noš, vezenin, čipk, narodnega umetnega obrta, rezbarstva, kovinarstva, keramike itd.) v velikem stilu, ki bo imela v glavnem prodajne svrhe in kjer bodo domači obrtniki delali pred občinstvom. Nadalje bo od 1. do 3. septembra razstava plemenske živine, a 1. in 2. septembra zadružni dan in poskusno oranje, končno 2. septembra revija kmečkih pevskih društev v nošah. S tem se ustvarijo tudi najboljši izgledi za propagandni in prodajni uspeh razstavljalcev in je priporočljivo, da se letošnje prireditve udeleži tudi Slovenija v čim večjem številu.

Gospodarsko-obrtna razstava v Daruvaru. V Daruvaru se vrši velika okrožna gospodarsko-obrtna razstava od 8. do 12. septembra t. l. Informacije daje Gospodarsko društvo kot zadruška v Daruvaru.

Semenj na Sušaku. Letni semenj za vsakovrstno blago se vrši, kakor vsako leto o priliki romanja na Trsat, tudi letos na Sušaku (Regentov trg) 14., 15. in 16. avgusta.

Nova uredba o krošnjarenju. Ministrstvo trgovine in industrije je izdalo novo uredbo o krošnjarenju. Krošnjarenje je po novi uredbi prepovedano v Ljubljani, Mariboru, Celju in Ptuj, a na Bledu, v Rogaški Slatini, Dobrni in Radencih samo v času letovišne sezone. V obmejnih srezih (Logatec, Kranj, Radovljica, Kamnik, Dolnja Lendava, Gornji grad, Ljutomer, Maribor desni breg, Murska Sobota, Prevalje in Slovenjgradec) je krošnjarenje dovoljeno samo prebivalcem dotičnega obmejnega sresa.

Dunajski semenj. Jesenska prireditev dunajskega semnja se vrši od 2. do 9. septembra 1928.

Žrebanje srečk Efektne loterije Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani.

V sredo dne 1. avgusta t. l. se je vršilo ob 6. uri zvečer v posvetovalnici Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani žrebanje srečk ob navzočnosti loterijske komisije in zastopnika finančne kontrole ter dokaj imetnikov srečk.

Izžrebane so bile naslednje številke:

I. glavni dobitok:	avto	št. 65.772
II. „	konj s popolno opremo in vozom	„ 91.812
III. „	radio-aparat	„ 83.615
IV. „	1 vagon premoga	„ 44.573
1 dobitok:	šivalni stroj	št. 44.465
1 „	moško ali žensko kolo	„ 41.774
1 „	dinamo	„ 92.516
1 „	stenska ura	„ 75.391
1 „	žepna zlata ura	„ 26.685
1 „	100 m platna	„ 6.524
1 „	poljska kovačnica	„ 26.982
1 „	kompleten štedilnik	„ 40.387
1 „	1 vreča moke banaške	„ 41.032
1 „	1 vreča moke ameriške	„ 46.288
1 „	20 kg masti	„ 96.350

20 dobitkov po 100 Din:

6.333	9.269	16.499	17.646	20.623	34.113	40.490
59.419	70.943	71.306	71.427	74.973	79.989	82.872
87.886	89.935	96.116	97.133	99.604	99.611	

100 dobitkov po 50 Din:

6.851	6.852	6.853	6.854	8.836	8.837	8.838
8.839	9.752	9.753	9.754	9.755	15.166	15.167
15.168	15.169	27.402	27.403	27.404	27.405	31.431
31.432	31.433	31.434	39.813	39.814	39.815	39.816
47.189	47.190	47.191	47.192	48.720	48.721	48.722
48.723	51.485	51.486	51.487	51.488	64.937	64.938
64.939	64.940	68.458	68.459	68.460	68.461	69.034
69.035	69.036	69.037	74.371	74.372	74.373	74.374
75.901	75.902	75.903	75.904	77.774	77.775	77.776
77.777	77.806	77.807	77.808	77.809	83.112	83.113
83.114	83.115	87.792	87.793	87.794	87.795	87.915
87.916	87.917	87.918	88.197	88.198	88.199	89.000
90.770	90.771	90.772	90.773	94.816	94.817	94.818
94.819	94.995	94.996	94.997	94.998	95.181	95.182
95.183	95.184					

250 dobitkov po 20 Din:

9.874	9.875	9.876	9.877	9.878	17.277	17.278
17.279	17.280	17.281	17.549	17.550	17.551	17.552
17.553	21.413	21.414	21.415	21.416	21.417	24.830
24.831	24.832	24.833	24.834	26.539	26.540	26.541
26.542	26.543	28.435	28.436	28.437	28.438	28.439
31.338	31.339	31.340	31.341	31.342	31.402	31.403
31.404	31.405	31.406	35.179	35.180	35.181	35.182
35.183	44.148	44.149	44.150	44.151	44.152	46.245
46.246	46.247	46.248	46.249	49.753	49.754	49.755
49.756	49.757	51.410	51.411	51.412	51.413	51.414
52.789	52.790	52.791	52.792	52.793	53.520	53.521
53.522	53.523	53.524	54.699	54.700	54.701	54.702
54.703	55.982	55.983	55.984	55.985	55.986	55.109
55.110	55.111	55.112	55.113	56.646	56.647	56.648
56.649	56.650	57.740	57.741	57.742	57.743	57.744
58.370	58.371	58.372	58.373	59.580	59.581	59.582
59.583	59.584	59.633	59.634	59.635	59.636	59.637
59.975	59.976	59.977	59.978	59.979	63.927	63.928
63.929	63.930	63.931	65.473	65.474	65.475	65.476
65.477	68.781	68.782	68.783	68.784	68.785	71.562
71.563	71.564	71.565	71.566	71.620	71.621	71.622
71.623	71.624	72.416	72.417	72.418	72.419	72.420
72.477	72.478	72.479	72.480	72.481	72.782	72.733
72.734	72.735	72.736	81.110	81.111	81.112	81.113
81.114	81.655	81.656	81.657	81.658	81.659	82.376
82.377	82.378	82.379	82.380	83.053	83.054	83.055
83.056	83.057	83.149	83.150	83.151	83.152	83.153
84.943	84.944	84.945	84.946	84.947	86.504	86.505
86.506	86.507	86.508	88.562	88.563	88.564	88.565
88.566	91.752	91.753	91.754	91.755	91.756	91.830
91.831	91.832	91.833	91.834	91.864	91.865	91.866
91.867	91.868	94.468	94.469	94.470	94.471	94.472
95.406	95.407	95.408	95.409	95.410	96.102	96.103
96.104	96.105	96.106	97.095	97.096	97.097	97.098
97.099	97.117	97.118	97.119	97.120	97.121	99.646
99.647	99.648	99.649	99.650			

Zadruška prostih in koncesioniranih obrtnikov laškega sresa v Laškem nanaša vsem članom, prijateljem in znancem tužno vest, da je umrl dne 24. julija 1928. dragi prijatelj in njen odbornik

Ivan Golob, vulgo Čibi,

posestnik, mlinar itd. v Širju nad Zidanim mostom,

zadet od zločinske roke. Pogreb draga rajnega se je vršil v petek dne 27. julija 1928. na pokopališču v Širju. Rajnkemu bodi ohranjen prijateljski spomin.

Blaž Zupanc,
načelnik.

134 dobitkov po 15 Din:

7.328	7.329	9.053	9.054	9.815	9.816	10.461
10.462	10.772	10.773	11.143	11.144	11.307	11.308
15.169	15.170	17.360	17.361	21.270	21.271	21.711
21.712	25.233	25.234	27.684	27.685	29.057	29.058
30.569	333.535	33.536	35.015	35.016	35.686	35.687
35.858	35.859	36.449	36.450	36.937	36.938	37.396
37.397	38.681	38.682	44.681	44.682	45.099	45.100
46.867	46.868	49.136	49.137	49.312	49.313	52.987
52.988	54.593	54.594	57.554	57.555	58.425	58.426
61.061	61.062	61.257	61.258	62.502	62.503	64.905
64.906	66.232	66.233	69.291	69.292	71.445	71.446
72.024	72.025	72.750	72.751	72.781	72.782	73.042
73.043	74.521	74.522	75.889	75.890	76.280	76.281
78.752	78.753	80.663	80.664	80.686	80.687	80.884
80.885	81.089	81.090	82.424	82.425	84.249	84.250
85.089	85.090	85.753	85.754	87.129	87.130	91.120
91.121	91.499	91.500	92.234	92.235	92.287	92.288
92.391	92.392	92.629	92.630	94.763	94.764	95.835
95.836	96.896	96.897	97.875	97.876	98.342	98.343

500 dobitkov po 10 Din:

6.911	6.920	8.161	8.170	8.651	8.660	9.111	9.120
9.471	9.480	10.191	10.200	10.391	10.400	21.581	21.590

27.001-27.010	27.541-27.550	33.451-33.460	33.761-33.770
34.561-34.570	37.101-37.110	46.941-46.950	47.951-47.960
48.321-48.330	49.731-49.740	49.931-49.940	51.581-51.590
52.361-52.370	53.101-53.110	53.261-53.270	54.391-54.400
60.521-60.530	60.541-60.550	60.991-61.000	62.711-62.720
63.921-63.930	66.171-66.180	69.481-69.490	70.001-70.010
73.741-73.750	73.801-73.810	75.291-75.300	77.211-77.220
79.641-79.650	80.821-80.830	82.661-82.670	84.141-84.150
84.941-84.950	84.971-84.980	87.331-87.340	87.561-87.570
93.951-93.960	96.321-96.330	96.401-96.410	98.291-98.300
98.401-98.410	99.981-99.990		

Po žrebnem načrtu so dobitki izplačljivi, oziroma izročljivi, 30 dni po izvršenem žrebanju proti izročitvi odnosa srečke, potem ko se je od strani prireditelja loterije ugotovila pravilnost srečke in pa resničnost izžrebanja.

Dobitki zapadejo, ako se ne dvignejo do 1. oktobra 1928., v korist prireditelju loterije, to je Zvezi obrtnih zadrug v Ljubljani.

Za primer, da zaradi kombinacije številke zadene srečka dvakrat, se dobiček izplača samo eden, in to v najvišji višini.

L. Mikuš
Ivornica dežnikov
Ljubljana
Mesni trg 25
Ustanovljeno 1889.

Skrbno izdelovanje!
Največji izbor!
Najnižje cene!
Preobleke!
Popravila!

AVGUST AGNOLA

Zaloga stekla, porcelana, kamenine, zrcal
in šip. Kompletne opreme za gostilne,
restavracije, hotele, kavarne in bare.

Luksuzni predmeti.
Stavbno in umetno steklarstvo.

Telefon 2478 **LJUBLJANA** Telefon 2478
Dunajska cesta 10

Telefon
štev. 2016.

USTANOVLJENO LETA 1889.

Poštni ček
10.533.

Mestna hranilnica ljubljanska

(Gradska štedionica)

Ljubljana, Prešernova ulica

Stanje vložnega denarja nad 300 milijonov dinarjev. ★ Stanje vložnega denarja nad 1200 milijonov kron.

sprejema vloge na hranilne knjižice kakor tudi na tekoči račun, in sicer proti najugodnejšemu obrestovanju. Hranilnica plačuje zlasti za vloge proti dogovorjeni odpovedi v tekočem računu najvišje mogoče obresti.

Jamstvo za vse vloge in obresti, tudi tekočega računa, je večje kot kjerkoli drugod, ker jamči zanje poleg lastnega hranilničnega premoženja še mesto Ljubljana z vsem premoženjem ter davčno močjo. Vprav radi tega nalagajo pri njej sodišča denar nedoletnih, župnijski uradi cerkveni in občine občinski denar.

Naši rojaki v Ameriki nalagajo svoje prihranke največ v naši hranilnici, ker je denar tu popolnoma varen.

OBRRTNA BANKA
v Ljubljani

Centrala: Kongresni trg 4.

Podružnica: Ljutomer

Telefon št. 2508

Telefon št. 2508

Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 12.051

Daje kredite v obrtne svrhe, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo kar najugodnejše, vezane vloge po dogovoru primerno više.

Delniška glavica:

Din 50.000.000.—

Skupne reserve: okrog

Din 10.000.000.—

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA

Centrala: LJUBLJANA, Dunajska cesta

Podružnice in agencije:

Brežice Celje Črnomelj Gorica Kranj Logatec Maribor Metković Novi Sad Novo mesto Prevalje Ptuj Rakek Sarajevo Slovenj gradec Trst Split

Brzjavni naslov:

BANKA LJUBLJANA

Telefon št.: 2261, 2413, 2502, 2503 in 2504

Priporoča se za vse bančne posle

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50. (v lastnem poslopu)

Brzjavni naslov: Kredit Ljubljana — Telefon št. 2040, 2437, 2458, 2805 in 2806

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.

Ph. Mr. R. Sušnik

Lekarna pri „Zlatem jellenu“

Moderno urejena lekarna, zaloga vseh domačih in tujih zdravilnih sredstev, mineralnih voda, obvezil, kirurških in toaletnih predmetov. Zdravniške ordinacije se izvršujejo točno po predpisih. Oblasveno koncesijonirana oddaja strupov. Poštne pošiljke obratno.

LJUBLJANA, Marijin trg

Telefon šte. 2115.

„SLAVIJA“

Jugoslovanska zavarovalna banka
Ravnateljstvo v Ljubljani

Podružnice: Beograd, Zagreb, Ljubljana, Sarajevo, Novi Sad, Osijek, Split

Ekspoziture: Maribor, Skopje, Veliki Bečkerek

Prevzema zavarovanja vseh vrst
Lastne palače v Sarajevu, Ljubljani in Osijeku

KREDITNO DRUŠTVO MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

DOVOLJUJE POSOJILA NA MENICE IN KREDITE

V TEKOČEM RAČUNU VSEM KREDITA

ZMOŽNIM OSEBAM IN TVRDKAM